

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת שושנה ליבוביץ

תובעים	1. פלונית (קטינה) 2. פלונית 3. פלוני ע"י ב"כ עו"ד חנוך רובין ועו"ד אנג'ל גולדנברג

נגד

נתבעים	1. ארגון גני הילדים ע.ר. 580070167 2. פלונית ע"י ב"כ עו"ד אורית סער 3. הפניקס חברה לביטוח בע"מ ע"י ב"כ עו"ד שחר נוביק

פסק דין נוסח מותר לפרסום

התובעים עותרים לתשלום פיצויים בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת 1 (להלן: הקטינה)

ילידת DD/MM/YY.

מבוא

1. הנתבעת 2 (להלן: הגננת), ניהלה בביתה גן. הקטינה הוכנסה לגן בהיותה בת ארבעה חודשים וטופלה בתינוקיה. ביום שישי 18.6.04, בהיותה תינוקת כבת עשרה חודשים, הובהלה הקטינה מהגן לבית החולים [...] בעיר [...] זמן לא רב לאחר הגעתה, קרסו מערכות גופה. לאחר אשפוז של כשבועיים החלה להתאושש ומצבה השתפר בהדרגה. למרבה הצער, נותר לה נזק מוחי.

2. השאלה העומדת במוקד מקרה טראגי זה, היא מה גרם להתדרדרות החמורה במצבה הרפואי של הקטינה ביום בו אושפזה: האם לקתה בדלקת מוח וירלית, וחייה ניצלו בזכות ערנותה של הגננת, אשר שמה לב למצבה בעת שישנה במיטתה בתינוקיה, כגרסת הנתבעות?

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

או שמא נשכחה ברכב ההסעות, לאחר שנאספה בבוקר על ידי הגנת, ונמצאה על ידה שם כשלוש שעות לאחר שהובאה לגן, כגרסת התובעים?

ההליכים

3. במקור הוגשה התביעה, בעילה לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: חוק הפיצויים), נגד הגנת שנהגה ברכב ההסעות של הגן ונגד כלל חברה לביטוח בע"מ אשר בטחה את השימוש ברכב. הנתבעות הכחישו את אחריותן לנזקה של הקטינה. ד"ר רפי וייץ מונה כמומחה מטעם בית המשפט בתחום נוירולוגית ילדים. בהחלטת המינוי התבקש ד"ר וייץ לחוות דעתו "הן בשאלת מצבה רפואי של התובעת כיום והן בשאלה אם האשפוז מיום 18.6.04 ותוצאותיו מתאים יותר לתוצאה ממחלות כאלה או אחרות (הן כאלה המופיעות בתיעוד הרפואי הקודם לאירוע והן מחלות אפשריות אחרות) או שמא הוא מתאים יותר להתייבשות חמורה כתוצאה מאירוע חד פעמי שהתרחש ביום 18.6.04. לענין זה מובהר למומחה כי הועלתה טענה לפיה נשכחה התובעת ברכב בשמש למשך קרוב ל 3 שעות. טענה עובדתית זו שנויה במחלוקת עזה, כאשר הנתבעים טוענים כי התובעת שהתה בגן בכל אותו בוקר ופיתחה חום גבוה ללא קשר לגורם חיצוני נראה לעין, ועל רקע צינון שסבלה ממנו קודם לכן. קיימת מחלוקת אם התובעת יצאה מביתה באותו בוקר כשהיא סובלת מחום. המומחה מתבקש לחוות דעתו בשאלה אם התסמינים שהופיעו אצל התובעת מתאימים יותר למחלה או לתוצאות של אירוע מעין זה" (החלטת כב' השופט ר. וינוגרד מיום 7.7.09).
4. ד"ר וייץ המציא את חוות דעתו, אולם לדאבון הלב נפטר לאחר מכן. בשלב זה, נוכח פסיקות סותרות של בתי משפט שונים בסוגיה המשפטית אם אירוע של התייבשות פעוט ברכב, לאחר שהושאר בו פרק זמן ארוך, מהווה "תאונת דרכים" כמשמעו בחוק הפיצויים, הורה בית המשפט על הגשת סיכומים בנדון (החלטת כב' השופט ר. וינוגרד מיום 5.4.2011). ביני לביני הגיעה הסוגיה לפתחו של בית המשפט העליון, ובית המשפט נעתר לבקשת הצדדים לעכב את הדיון עד להכרעה בה (החלטת כב' השופט ר. וינוגרד מיום 8.9.11). בית

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלוגית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

- המשפט העליון קבע כי האירוע אינו בגדר "תאונת דרכים" כהגדרתה בחוק הפיצויים (רע"א 3762/11 עזבון המנוחה רחימי ז"ל נ' חריזי (16.1.2012)).
5. בעקבות ההלכה הנ"ל, בהסכמת הצדדים, נדחתה התביעה נגד כלל חברה לביטוח בע"מ (פסק דין חלקי מיום 31.12.12). כמו כן הוגש כתב תביעה מתוקן בגדרו נתבעו הגנת, ארגון גני הילדים, שהינו עמותה רישומה לקידום גני הילדים הפרטיים (להלן: העמותה) והפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן: המבטחת) אשר הוציאה פוליסת ביטוח לכיסוי נזקי צד שלישי (מוגבלת לסכום של 264,000 ₪ נכון למועד הגשת סיכומי הנתבעות) ופוליסת ביטוח לכיסוי תאונות אישיות לילדי הגן. בתביעה עתרו התובעים לפיצויים בגין נזקי גוף בהתבסס על עולת הרשלנות והפרת חובה חקוקה. כמו כן נתבעו על ידם תגמולי ביטוח מכוח פוליסת תאונות אישיות. המבטחת והעמותה שלחו לתובעים 1 ו-2, הוריה של הקטינה, הודעה לצד שלישי. יצוין כבר עתה כי התובעים זנחו את תביעתם נגד המבטחת בעילה הביטוחית מכוח פוליסת תאונות אישיות. כמו כן, המבטחת והעמותה זנחו את הודעתן לצד שלישי. לפיכך הדיון בסוגיות אלה התייתר.
6. הצדדים הגיעו להסכמה, שניתן לה תוקף של החלטה, לפיה פרופ' אברהם שטינברג ימונה כמומחה מטעם בית המשפט בתחום הנורולוגיה, חלף ד"ר וייץ ז"ל. על פי בקשתו של פרופ' שטינברג, נערך לקטינה אבחון נורופסיכולוגי על ידי הגב' ג'ודי תאיר, ובהמשך לכך הוגשה חוות דעתו, עליה יורחב בהמשך.
7. המחלוקת במקרה דנן צרה ומתמקדת במישור העובדתי; מה אירע בפועל באותו יום שישי בו התדרדר מצבה הרפואי של הקטינה, מהשעה שהובאה לגן ברכב ההסעות ועד שנלקחה על ידי הגנת ומטפלת א' לבית החולים. במישור הנורמטיבי ברור הדבר כי בין ילדי הגן לגנות וסייעות שוררים יחסים המטילים חובת זהירות מיוחדת על צוות הגן, בעיקר בשל גילם הרך של הילדים (ע"א 10083/04 גודר נ' המועצה האזורית מודיעים (15.9.2005); ע"א 2061/80 מרצלי נ' מדינת ישראל, משרד החינוך והתרבות, פ"ד מז(1) 802 (1993)). גם ברור כי שכיחת פעוט ברכב הסעות של גן מהווה התרשלנות חמורה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

רקע כללי

8. ילדי הגן חולקו לשתי קבוצות; תינוקיה וגן בוגרים. הגננת ומטפלת נוספת, מטפלת א', עבדו בתינוקיה. המטפלת ב' הייתה הגננת של קבוצת הבוגרים ובנוסף הייתה מלווה בהסעה של הגן. המטפלת ג' הייתה הסייעת של גן הבוגרים ובימי שישי החליפה את המבשלת.
9. הגן פעל בביתה של הגננת, בית דו משפחתי הבנוי ממפלסים. הגן מוקם בצד האחורי של הבית, במפלס המרתף. הכניסה אליו הייתה מהחצר האחורית (הדרך מהשער הראשי לדלת הגן סומנה באמצעות חיצים על גב תרשים שציירה בתה של הגננת, אשר סומן כמוצג נ/13 (להלן: התרשים)). בעת הרלבנטית הגן הורחב וכלל גם את מרתף הבית השכן (באמצעות יצירת פתח בקיר המשותף). גן הבוגרים מוקם בשטח מרתף הבית. התינוקיה מוקמה בשטח מרתף הבית השכן (ראו מיקום התינוקיה והפתח שחיבר בין המרתפים מסומנים על גב התרשים).
10. מאחורי דלת הכניסה לגן מצוי מסדרון קטן יחסית (המסדרון יכונה להלן: המעבר, תמונות של המעבר סומנו כמוצגים נ/7 ו-נ/11), המוביל לשני גרמי מדרגות אשר ביניהם מפריד קיר. גרם מדרגות אחד מוביל למטה, לקומת המרתף, בו היה ממוקם הגן (לתמונות של גרם המדרגות שצולמו מהמעבר לכיוון מטה לקומת המרתף ראו מוצגים שסומנו כ-נ/2 ו-נ/3). גרם מדרגות שני הוביל למעלה לכיוון הבית (תמונה של גרם המדרגות שצולמה מכיוון הבית למעבר סומנה כמוצג נ/8; תמונה של גרם המדרגות שצולמה מכיוון המעבר לבית סומנה כמוצג נ/9). היציאה מהגן התבצעה דרך אותה דלת; מהמרתף עלו דרך המדרגות למעבר (תמונה של גרם המדרגות ממנו עלו למעבר מכיוון המרתף סומנה כמוצג נ/10) ומשם דרך דלת הכניסה יצאו לחצר האחורית (דלת הכניסה לגן מצדו הפנימי של הבית סומנה ב-X על גב מוצג נ/8).
11. הכניסה לביתה של הגננת ממוקמת בחצר הקדמית של הבית. בין הכניסה לביתה של הגננת לקומת המרתף מפרידים שני מפלסים; מפלס המטבח, ממנו יורדים למעבר ומשם ירידה למרתף דרך גרם מדרגות נוסף.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

התשתית העובדתית

12. מטעם התביעה העידו תובעים 2 ו-3, הוריה של הקטינה, וכן מטפלת ג' ובתה אשר הוזמנו למתן עדות על ידי התובעים מבלי שהוקדמו על ידן תצהירי עדות ראשית. מטעם ההגנה העידו הגנת, בעלה ובתה, מטפלת ב' וכן מטפלת א', אשר הוזמנה למתן עדות על ידי הגנת מבלי להקדים תצהיר עדות ראשית. פרופ' שטינברג נחקר על חוות דעתו.

העובדות המוסכמות

13. כאמור, בהיותה בת ארבעה חודשים הוכנסה הקטינה לתינוקיה בגן. הקשרים בין הגנת לתובעת 2 היו טובים מאוד. תובעת 2 סמכה על הגנת באופן מלא והעריכה את הטיפול המסור שבתה קיבלה בגן. הקטינה נשארה לעיתים בביתה של הגנת מעבר לשעות הגן, כאשר בנותיה של הגנת, שימשו לה שמרטפיות.

14. הגנת סיפקה שירות הסעה לילדי הגן. היא נהגה ברכב ההסעות ומטפלת ב' הייתה המלווה הקבועה. האיסוף החל בשעה 7:00 וההגעה לגן הייתה בין השעות 7:50 עד 8:00 לערך. בהסעה הוסעו בין 5 ל-6 ילדים. ילדי ההסעה הורדו מהרכב בחנייה, הוכנסו דרך דלת הכניסה לגן ומשם ירדו בגרם המדרגות למרתף.

15. ביום האירוע, יום שישי 18.6.04, אספה הגנת את הקטינה מביתה ברכב ההסעות. מטפלת ב' הייתה המלווה של ההסעה. הן הגיעו לגן בין השעה 7:50 ל-8:00. בשלב כלשהו, בזמן שאינו ידוע באופן מדויק, הובהלה הקטינה לבית החולים בעיר על ידי הגנת ומטפלת א'. בהגיעם, מטפלת א' מסרה את הקטינה לצוות המטפל בחדר מיון. בשעה 11:14 דקות הגנת רשמה את הקטינה בקבלה של בית החולים. לאחר שהגנת הסדירה את קבלתה של הקטינה והגיעה למיון, חזרה מטפלת א' לגן.

16. הגנת דווחה לרופאים במיון כי תוך כדי שינה הקטינה "גלגלה עיניים" ומאז אינה מגיבה. בקבלתה נמדד חום גבוה והיא הייתה מחוסרת הכרה. במהלך אשפוזיה חלה התדרדרות קלינית במצבה. אף שלא נמצאו ממצאים פוזיטיביים בבדיקות, הנחת העבודה הייתה כי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

מדובר בדלקת מוח (אנצפליטיס) והקטינה קיבלה טיפול אנטיביוטי רחב היקף. בהמשך חל שיפור במצבה והיא הצליחה להתאושש. הוריה של הקטינה היו אסירי תודה לגנת שכן סברו כי הצילה את חיי ביתם.

17. במהלך החודש שלאחר האירוע, התקבלה במשטרה שיחת טלפון אנונימית בה דווח כי הקטינה נשכחה ברכב ההסעות של הגן. בסוף חודש יולי ובתחילת חודש אוגוסט 2004 זימנה המשטרה את הגנת, מטפלת א', מטפלת ב', מטפלת ג' ותובעת 2 על מנת לגבות מהן הודעות לגבי המקרה. הגנת, אשר נחקרה תחת אזהרה, הכחישה את החשד המיוחס לה. מטפלת א' גבתה את גרסתה של הגנת. מטפלת ב' ומטפלת ג' מסרו לחוקרים שאינן יודעות פרטים על האירוע שכן לא היו עדות לו. תובעת 2 מסרה לחוקרים שיש לה אמון מלא בגנת. 18. ביום 3.11.04, כארבעה וחצי חודשים לאחר האירוע, וכשלושה חודשים לאחר חקירת המשטרה, הגיעו מטפלת א' ומטפלת ג' לבית הוריה של הקטינה. באותה עת, הן כבר לא עבדו בגן. הן סיפרו לתובעת 2 כי לא אמרו אמת בחקירתן במשטרה וכי הגנת שכחה את הקטינה ברכב. בתחילה סירבה התובעת 2 להאמין לדבריהן שכן ידעה כי מאז החקירה במשטרה פוטרה מטפלת ג' מעבודתה והמטפלת א' ובעלה (לשעבר) הסתכסכו עם הגנת ובעלה על רקע עסקי. תובעת 2 דרשה להיפגש עם בתה של מטפלת ג', שהייתה אז ילדה בת תשע, אשר נכחה בגן ביום האירוע. לאחר שנסעה לביתה של מטפלת ג', ותחקרה את בתה על המקרה, השתכנעה תובעת 2 כי מטפלת א' ומטפלת ג' דוברות אמת.

19. בהמשך לכך, תובעת 2, מטפלת א' ומטפלת ג' פנו יחד למשטרה. בעקבות זאת, במהלך חודש נובמבר 2004 נערכה חקירה נוספת לגבי האירוע. לחקירה זומנו שוב הגנת, מטפלת א', מטפלת ג', מטפלת ב' ותובעת 2. בנוסף להן זומנו גם בתה של המטפלת ג' ובתה של הגנת, אשר לא נחקרו קודם. הגנת, מטפלת א', מטפלת ב', מטפלת ג' ובתה של הגנת נחקרו כחשודות תחת אזהרה. מטפלת א' ומטפלת ג' מסרו בהודעותיהן כי הקטינה לא הגיעה לתינוקיה בבוקר והן ראו אותה לראשונה בידיה של הגנת במעבר, לאחר שבתה של הגנת הזעיקה את מטפלת א' לעלות לשם. החקירה נגד הגנת נסגרה בהעדר ראיות מספיקות להעמדתה לדין.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

המחלוקת העובדתית והכרעה בה

20. השאלה העיקרית השנויה במחלוקת חריפה בין הצדדים היא האם הקטינה הוצאה מהרכב והגיעה לתינוקיה בבוקר האירוע או שמא נשארה ברכב, שם נמצאה מאוחר יותר על ידי הגנת. אקדים ואומר, כי לאחר ששמעתי את העדויות ובהתבסס על מכלול החומר שהוצג לפני, מסקנתי היא כי גרסת התובעים, לפיה הקטינה נשכחה ברכב ההסעות, הוכחה ברמה הנדרשת. כפי שיובהר להלן, אין בחוות דעתו של פרופ' שטינברג ובעדותו כדי לסייע בהכרעה בשאלה מהו הגורם שבעטיו התדרדר מצבה הבריאותי של הקטינה ביום האירוע. ההכרעה במחלוקת העובדתית בתיק זה מתבססת על בחינת מהימנות העדויות.

ההיבט הרפואי

21. פרופ' שטינברג ציין בחוות דעתו כי בעת האשפוז הנחת העבודה הייתה שמדובר באנצפליטיס (דלקת של המוח), יתכן על רקע הרפס. באותה עת לא עלתה כלל האפשרות שמדובר באירוע על רקע התייבשות קשה (בהתאם לא נבדקה רמת CPK). אפשרות כזו עלתה לראשונה בביקורת רפואית כשנה לאחר האירוע, ביום 21.6.05. לצורך עריכת אבחנה מבדלת, מנה פרופ' שטינברג את הנתונים התומכים באפשרויות השונות. הנתונים התומכים באבחנה של אנצפליטיס הם: חום גבוה, חוסר הכרה, פרוסים ממצאים פוקליים ב-EEG וב-CT מוח, העדר עדות לאבחנה אחרת, ובמיוחד העדר ממצאים קליניים המתאימים להתייבשות והיעדר סיפור בזמן אמת של אירוע התייבשות (אם כי ציין כי יתכן שהמידע העובדתי הזה הגיע מאוחר יותר). הנתונים התומכים באבחנה של התייבשות קשה הם: חום פתאומי מתוך בריאות שלמה; היעדר ממצאים מעבדתיים בנוזל השדרה (היעדר תאים, כימיה תקינה, PCR שלילי, תרבית שלילית) פגיעה רב מערכתית ו-MRI מאוחר מתאים יותר. נוכח נתונים אלה, מסקנתו של המומחה הייתה כי: "מבחינה מדעית על סמך הנתונים ברשומה הרפואית בלבד לא ניתן להכריע בוודאות מה האבחנה הנכונה. יחד עם זאת מכלול הנתונים תומך יותר בפגיעה על רקע התייבשות מאשר פגיעה על רקע אנצפליטיס" (הדגשה שלי, ש.ל.).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

22. בעדותו הבהיר פרופ' שטינברג מדוע הגיע למסקנה לפיה מבחינה קלינית הנתונים נוטים יותר לצד של התייבשות. ראשית, הייתה עלייה פתאומית ברמות חום גבוהות. עלייה כזו במעלות חום מאפיינת יותר להתייבשות. המומחה סייג את דבריו והסביר כי הדבר מותנה בכך שאכן הקטינה הייתה בריאה עד האירוע. אם הייתה קצת מקוררת והיה לה קצת חום, האבחון נוטה לאנצפליטיס. שנית, אבחון של זיהום, בעיקר אם הוא הרפס, משתקף בממצאים מעבדתיים שלא נמצאו. אולם המומחה הבהיר כי אין זו מסקנה חד משמעית שכן יתכנו זיהומים שלא אותרו. שלישית, הייתה פגיעה רב מערכתית, כולל הפרעות בקרישת דם, דבר המתאים יותר להתייבשות. לבסוף, ממצאי בדיקת ה-MRI, שבוצע מאוחר יותר, תומכים יותר בהתייבשות. הממצאים העידו על נזקים במוח הקטן, כאשר במצבי התייבשות זהו האזור היותר רגיש ופחות מתאים לאנצפליטיס שבדרך כלל פוגע במוח הגדול. אולם המומחה ציין שגם מסקנה זו אינה חד משמעית.

23. הצדדים הקדישו כר נרחב לשאלה מה היה מצב בריאותה של הקטינה בכלל, ומה היה מצבה סמוך לאירוע בפרט. התובעים טוענים כי התפתחותה של הקטינה הייתה רגילה והיא לא הייתה תינוקת חולנית. סמוך לאירוע היא אמנם סבלה משיעול וטופלה בהתאם, אך התובעים 2 ו-3 הצהירו כי בבוקר בו התרחש האירוע לקטינה לא היה חום, היא התנהגה כרגיל ואכלה בקבוק שלם. לעומת זאת, לטענתה של הגנתה, הקטינה נטתה לחלות לעיתים קרובות. היא סבלה בעיקר מבעיות בדרכי הנשימה אשר הצריכו טיפולי אינהלציה שוטפים. כמו כן, היה עיכוב בהתפתחותה. יום לפני האירוע ובבוקר אותו יום הייתה מחוסרת תיאבון, השתעלה המון ולא חשה בטוב. אני סבורה כי הצדדים הרחיקו לכת בחשיבות שייחסו לשאלות אלה, שכן אין מדובר באינדיקציה היחידה שיש להביא בחשבון וקיימות אינדיקציות נוספות שיש ליתן עליהן את הדעת. לגופו של עניין, לא הונחה תשתית מספקת לטענתה של הגנתה כי הקטינה הייתה תינוקת חולנית (באופן כללי, להבדיל משאלת מצבה הרפואי סמוך לאירוע) וכי קיים קשר בין מצבה הרפואי הכללי הנטען לנזק שנגרם לה. פרופ' שטינברג לא קבע בחות דעתו כי מצבה הרפואי הכללי מהווה אינדיקציה כלשהי המטה את הכף לכיוון מסקנה כזו או אחרת והוא לא נחקר בעניין זה. אשר למצבה הרפואי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

סמוך לאירוע, אין מחלוקת כי השתעלה והייתה מצוננת. עם זאת, אין סיבה לפקפק בעדותם של הוריה, התובעים 2 ו-3, לפיה בבוקר האירוע, כאשר יצאה מביתה, לא היה לה חום. חרף האמור, לא מצאתי כי ניתן להסתמך על חוות הדעת הרפואית על מנת להסיק מסקנות בנוגע לנסיבות האירוע. נוכח הסייגים בהם סייג פרופ' שטינברג את קביעותיו, ועדותו לפיה "איני חושב שזה מטה בטח לא ברמה של חמישים אחוז לטובת צד זה או אחר לגבי האבחנה" (פרוטוקול עמ' 90 ש' 16-17), לא ניתן לקבוע, על סמך התיעוד הרפואי, כי אחד התרחישים סביר יותר מהאחר.

העדויות – משקלן ומהימנותן

24. גרסת התובעים מתבססת על עדותן של מטפלת א', מטפלת ג' ובתה. מהודעותיהן במשטרה ומעדותן בבית המשפט עולות העובדות הבאות: ביום האירוע הגנת הייתה עסוקה בפגישות עם הורים שהתעניינו ברישום ילדיהם לקייטנת הקיץ. היא רצתה לצאת מוקדם מהגן על מנת לבקר את בתה שהייתה מאושפזת בבית החולים לאחר ניתוח. היא התעכבה ומטפלת ג' האיצה בה ללכת. לאחר שהגנת הלכה, בעודן מנקות את הגן בקומת המרתף, הן שמעו את בתה של הגנת צועקת למטפלת א' לעלות למעלה. מטפלת ג' מסרה בחקירתה כי בתה של הגנת ירדה למרתף וצרחת למטפלת א' שתמהר לעלות (מטפלת ג' חזרה על כל האמור גם בעדותה בבית המשפט, פרוטוקול עמ' 25 ש' 29 עד עמ' 26 ש' 19). מטפלת ג' חששה כי הגנת החליקה עקב השטיפה. בעקבות הצעקה, מטפלת א' עלתה למעבר ובעקבותיה עלו גם מטפלת ג' ובתה. כשמטפלת א' הגיעה למעבר, היא ראתה את הגנת מחזיקה את הקטינה. הגנת "זרקה" אותה לידיה. מטפלת א' טיפלה בקטינה והרטיבה אותה במים. מטפלת א' מסרה בחקירתה במשטרה, ולאחר מכן חזרה על כך בעדותה, כי הגנת אמרה לה ששכחה את הקטינה ברכב (הודעת חשוד מיום 7.11.04 עמ' 2 ש' 28-29; פרוטוקול עמ' 92 ש' 15, עמ' 99 ש' 1-2). מטפלת א' גם העידה כי הקטינה לא הייתה בתינוקיה בשעות הבוקר (עמ' 93 ש' 2; עמ' 105 ש' 15-17). אף מטפלת ג' העידה כי הקטינה לא הייתה בתינוקיה באותו יום וכי ראתה אותה לראשונה כשעלתה למעלה לאחר שבתה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

של הגנת צעקה. היא הבהירה כי לא יתכן מצב בו יגיע לגן תינוק והיא לא תראה (פרוטוקול עמ' 36 ש' 14-7). מטפלת ג' אישרה שלא ראתה את הגנת מוציאה את הקטינה מרכב ההסעות, אבל ראתה אותה "בידיים של... [הגנת] שנכנסה בשער. אז מאיפה היא באה?" (פרוטוקול עמ' 33 ש' 16). מטפלת ג' העידה בחקירתה בבית המשפט כי הגנת סיפרה לה, לאחר מעשה, ש"היא שמעה קולות, עלתה לאוטו ושמעה קולות של רעשים, ולתדהמתה גילתה את הילדה, את...[הקטינה]" (פרוטוקול עמ' 27 ש' 25-26).

25. כאשר נשאלו מטפלת א' ומטפלת ג' כיצד אירע שלא ביררו מדוע הקטינה לא הגיעה לגן, ענו כי ביום שישי לא כל הילדים מגיעים לגן. באותו יום, הגיעו מעט ילדים. מטפלת א' ראתה שהקטינה לא נמצאת. מכיוון שהגנת הייתה עסוקה בפגישות עם הורים היא לא שאלה אותה לגבי הקטינה, אלא את מטפלת ג', שמגיעה לפנייה לגן (ראו גם דבריה של בתה של מטפלת ג' בהודעתה מיום 8.11.04 עמ' 1 ש' 9-10). מטפלת ג' הסבירה בעדותה בבית המשפט כי לעובדות הגן לא היה קשר ישיר עם ההורים. לכן לא יכלו להפעיל בקרה מתאימה אשר הייתה עשויה למנוע את המקרה.

26. בתה של מטפלת ג', שהייתה ילדה בת תשע שנים במועד האירוע, מסרה בחקירתה במשטרה דברים דומים. היא סיפרה כי באותו יום לא הלכה לבית הספר אלא הלכה לגן ונשארה שם עם אמה. היא שמעה את מטפלת א' שואלת את אמה היכן הקטינה ואמה השיבה לה שהקטינה לא הגיעה. כאשר נשאלה מתי ראתה את הקטינה בפעם הראשונה באותו יום סיפרה כי שמעה את בתה של הגנת צועקת למטפלת א', שהייתה במרתף עם התינוקות, לעלות למעלה. היא עלתה בעקבותיה שכן רצתה לראות מה קורה. כשעלתה היא ראתה תינוקת בידיה של הגנת. תחילה לא זיהתה אותה שכן הייתה מאוד אדומה, ורק לאחר מכן הבינה שמדובר בקטינה. בתה של מטפלת ג' מסרה כי לא ראתה את הקטינה קודם לכן, וראתה אותה לראשונה באותו יום על ידיה של הגנת (הודעה במשטרה מיום 8.11.04). בעדותה חזרה בתה של מטפלת ג' על האמור בהודעתה במשטרה. היא העידה כי הכירה את הילדים בגן וביום האירוע לא ראתה את הקטינה בגן. היא זכרה שמטפלת א' שאלה היכן היא (פרוטוקול עמ' 40 ש' 16-18). היא הוסיפה, פרט שלא נאמר על ידיה בהודעתה, כי שמעה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

את הגנת אומרת "שהיא הלכה לאוטו וחשבה שיש שם חתול כי שמעה קולות וחשבה שזה חתול או כלב ואז ראתה את... [הקטינה]" (פרוטוקול עמ' 37 ש' 23-24).

27. מחקירתה הנגדית של הגנת עלה כי מטפלת א', מטפלת ג' ובתה תיארו את נסיבות האירוע באופן התואם, ברובו, את עדותה, פרט לשאלה האם הקטינה הייתה בגן באותו יום. זאת, בניגוד למשתמע מהודעותיה במשטרה ומתצהירה, מהם עלתה תמונה שונה. קיים פער משמעותי בין האופן בו תוארו נסיבות האירוע בהודעותיה במשטרה ובתצהיר עדותה ראשית לבין עדותה בחקירתה הנגדית. בחקירתה הראשונה במשטרה, תיארה הגנת את אירועי יום האירוע באופן לקוני. היא סיפרה כי הקטינה לא הרגישה הכי טוב, ובסביבות השעה 10:30-11:00 הבחינה שהיא מגלגלת עיניים תוך כדי שינה (הודעה מיום 29.7.04 עמ' 1 ש' 23-26). בהודעתה השנייה במשטרה, הגנת העידה כי כאשר הבחינה בכך שהקטינה "מגלגלת עיניים", מטפלת א' הייתה אתה בתינוקיה, מטפלת ג' הייתה במטבח, הצמוד לתינוקיה ומטפלת ב' הייתה בגן הבוגרים, שהיה במרתף הצמוד, ושהיה צריך לעבור דרכו על מנת לעלות דרך גרם המדרגות למעבר. כמו כן העידה שבתה של הגנת ראתה אותה ואת מטפלת א' כאשר הקטינה הייתה על ידיה של אחת מהן (הודעה מיום 9.11.04 עמ' 7 ש' 16). בתצהיר עדותה הראשית הגנת הצהירה כי לאחר שראתה את מצבה של הקטינה קראה למטפלת א' ובהחלטה משותפת הוחלט לפנות לבית חולים (סעיף 17 לתצהירה). בחקירתה השנייה ובתצהירה נמנעה הגנת מלומר כי כאשר ראתה את הקטינה "מגלגלת עיניים" במיטתה, היא הוציאה אותה מבלי שאמרה דבר בעניין זה למטפלת א', שעבדה צמוד אליה. יתרה מכך, אף שלא אמרה זאת במפורש, מצטייר מהודעתה כאילו בעת שהבחינה במצבה של הקטינה, היא קראה למטפלת א', שהייתה אתה בתינוקיה. הן עלו יחד עם הקטינה למעבר, לכיוון דלת היציאה מהגן. בתה של הגנת ירדה מהבית לאחר שהוזעקה על ידי אמה וראתה אותן במעבר עם הקטינה.

28. לעומת זאת, כאמור לעיל, בחקירתה הנגדית, אישרה הגנת, בעיקרו, את התיאור שמסרו מטפלת א', מטפלת ג' ובתה, לפיו לא הייתה בתינוקיה כאשר הזעיקה את מטפלת א' לסייע לה עם הקטינה אלא הייתה במעבר עם הקטינה על זרועותיה. בתה של הגנת, ולא היא,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

הזעיקה את מטפלת א' וקראה לה לעלות למעבר לסייע לטפל בקטינה. כאשר בתה של הגננת הוזעקה מהבית וירדה למעבר היא לא ראתה אותה יחד עם מטפלת א', אלא ראתה רק אותה עם הקטינה בזרועותיה (פרוטוקול מעמ' 76 ש' 11 עד עמ' 78 ש' 6). הסתבר אפוא כי בהודעותיה במשטרה ובתצהירה תיארה הגננת את השתלשלות האירוע באופן חלקי, תוך אי גילוי או טשטוש של עובדות שלא היו נוחות לה.

29. בנסיבות העניין קיימת חשיבות רבה לעובדה שהגננת לא גילתה באופן מלא את נסיבות האירוע בעת שנחקרה במשטרה ובתצהירה. הגננת הצניעה עובדות המעלות תמיהות ומטילות צל על מהימנות גרסתה. כפי שפורט לעיל, התינוקיה הייתה ממוקמת בקומת המרתף, בחדר לא גדול. כל צוות הגן שהיה בקומת המרתף, ומטפלת א' והגננת היו באותו חדר. בנסיבות אלה עולות שאלות נוקבות; כיצד לא הסבה מיד את תשומת ליבה של מטפלת א', שהייתה איתה יחד בתינוקיה, למצבה של הקטינה? מדוע נטלה את הקטינה בזרועותיה ועלתה לבד למעבר מבלי לומר דבר לאף אחד מצוות הגן שהיה בקומת המרתף? מדוע עלתה למעבר, ואז קראה לבתה של הגננת, שהייתה למעלה בבית, על מנת שהיא תזעיק את מטפלת א' ותקרא לה לעלות מהתינוקיה למעבר?

30. אכן, השמטת פרטים אינה מלמדת בהכרח על כוונה להעלים את האמת, אולם זאת כאשר יש הסבר ענייני להשמטה. בחקירתה ניתנה לגננת הזדמנות להסביר את פשר התנהגותה, אך לא היה בידה לעשות כן:

"ש. היכן הייתה ... [מטפלת א'] בעת האירוע, כשראית את... [הקטינה]?"

ת. באזור של המזרונים, במתחם של התינוקיה.

ש. האם את יכולה להסביר לי מדוע לא קראת לה מיד, אלא עלית לכיוון הבית ובקשת מ... [בתה של הגננת]?"

ת. לא זוכרת, יתכן שהייתי מבולבלת כי רציתי למנוע בהלה וצעקות משאר הילדים והצוות."

(פרוטוקול עמ' 83 ש' 8-12)

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

31. לעומת זאת, גרסתן של מטפלת א', מטפלת ג' ובתה סבירה יותר ומספקת הסבר פשוט והגיוני לאירועי אותו יום. מכיוון שהיה יום שישי, היעדרותה של הקטינה לא הייתה חריגה. הגנת הייתה עסוקה ולכן מטפלות א' וג' לא בררו עמה היכן הקטינה. מטפלת א' הסתפקה בדבריה של מטפלת ג' לפיה הקטינה לא הגיעה לגן. הגנת יצאה מהגן מוקדם, מצאה את הקטינה ברכב, מיהרה להיכנס עמה דרך דלת הכניסה של הגן למעבר ומשם הזעיקה את בתה, שהייתה בבית, שתקרא למטפלת א' מהתינוקיה. מטפלת א', מטפלת ג' ובתה ראו את הקטינה לראשונה באותו יום כאשר עלו למעלה למעבר בעקבות קריאתה של בתה של הגנת. יוער כי אמנם קיימת סתירה בין עדותה של מטפלת א' במשטרה לעדותה בבית המשפט לגבי מי הזעיק אותה. בעדותה בבית משפט מטפלת א' זכרה שדווקא הגנת היא זו שקראה לה, כשהיא הייתה בתינוקיה, בקומת המרתף (עמ' 96 ש' 15-18, עמ' 107 ש' 22-15). אולם בניגוד לנטען על ידי הנתבעות, נוכח השנים הרבות שחלפו מאז האירוע איני סבורה כי סתירה זו יורדת לשורשו של עניין. לפיכך אין בה כדי לפגום במהימנות עדותה בכללותה.

32. למען שלמות התמונה אציין כי תמיכה לגרסתה של הגנת ניתן למצוא דווקא ממקור לא צפוי, מהודעתה הראשונה של תובעת 2 במשטרה. תובעת 2 מסרה כי התקשרה לגנת ביום האירוע בסביבות השעה 9:30-10:00 על מנת לשאול לשלומה של הקטינה, כפי שלטענתה נהגה לעשות כל יום. הגנת אמרה לה שהיא בסדר, שהקטינה לא רצתה לאכול ושהיא לפני שינה. שיחה זו תומכת לכאורה בעדותה של הגנת, לפיה הקטינה הייתה בגן באותו יום. היא אף תומכת לכאורה באמרתה של הגנת בחקירתה הראשונה לפיה הקטינה הרגישה טוב, לא אכלה ולא שתתה, היא הלכה לישון, ובסביבות השעה 10:30-11:00 הבחינה כי היא מגלגלת עיניים תוך כדי שינה. דא עקא, עיון במכלול הראיות מעלה כי לא ניתן לסמוך על לוחות הזמנים שצוינו על ידי המעורבים בפרשה. כך, בהודעתה השנייה במשטרה מסרה תובעת 2 כי התקשרה לטלפון הנייד של הגנת ביום האירוע בסביבות השעה 10:30 (הודעתה מיום 7.11.04 עמ' 3 ש' 7). שעה זו מתאימה לזמן המשוער בו לטענתה של הגנת היא גילתה כי הקטינה אינה חשה בטוב. זוהי אף השעה המשוערת לגביה העידה בתה של

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

הגנת שחזרה מבית ספר ושמעה את אמה קוראת לה מהמעבר. אין אפוא לשלול את האפשרות כי בעקבות שיחה זו, הגנת נזכרה בכך שהקטינה אינה בגן. מכל מקום, נוכח אי הדיוק בלוחות הזמנים, ובשים לב לכל האמור לעיל, קיים קושי להסתמך רק על שיחה זו על מנת לקבל את גרסתה של הגנת לפיה הקטינה הייתה בתינוקיה.

33. מעבר לאמור לעיל, גרסת הנתבעות, המתבססת על עדותן של הגנת, מטפלת ב' ובתה של הגנת מעוררת קשיים ניכרים נוספים והתגלעו בה סתירות רבות היורדות לשורשו של עניין. אפרט.

34. הנהג בעניין הוצאתה של הקטינה מרכב ההסעות. בעניין הוצאתה של הקטינה מהרכב התגלעו סתירות מהותיות המעיבות אף הן על מהימנות עדותה של הגנת. מטפלת ב' העידה כי ברכב ההסעות היו שלוש שורות של מושבים; בשורה הקדמית מושב הנהג והמושב לידו, בשורה אמצעית, אחרי מושב הנהג, היה כיסא תינוק בו ישבה הקטינה. מטפלת ב' ישבה ליד כיסא התינוק. בשורה האחורית ישבו הילדים הבוגרים. בחקירתה נשאלו הגנת ומטפלת ב' על אופן הוצאת הילדים מהרכב. כאשר נשאלה הגנת בחקירתה הראשונה במשטרה מי ראה את הקטינה בשעות הבוקר ענתה "מי שמוציא אותה מהאוטו – ... [מטפלת ב']" (הודעתה בחקירה מיום 29.7.04 ש' 16-17). בחקירתה השנייה, מסרה הגנת כי לא הייתה פרקטיקה קבועה לגבי הוצאתה של הקטינה מהרכב, פעם היא הוציאה אותה מהרכב ופעם מטפלת ב'. היא מסרה כי ביום האירוע היא זו שהוציאה את הקטינה מהרכב ביום האירוע, ולא מטפלת ב'. לעומת זאת, מטפלת ב' העידה כי מעולם לא הוציאה אותה מהרכב ואף לא היה באפשרותה לעשות כן עקב מיקום המושבים (הודעתה בחקירה מיום 9.11.04 עמ' 2, מספרי השורות אינם קריאים).

35. מעדותן של הגנת ומטפלת ב' עולה אפוא כי בניגוד לנטען על ידי הנתבעות בסיכומיהן, לא היה קיים נוהל מסודר של הוצאת ילדי הגן מהרכב. לפי עדותה של הגנת, כלל לא היו כללים קבועים בשאלה מי מוציא כל ילד מהרכב. אם כך הדבר, אין לשלול תרחיש לפיו הגנת סברה שהקטינה הוצאה מהרכב על ידי מטפלת ב', ואילו מטפלת ב' הורידה את הבוגרים ולא הוציאה אותה מהרכב. אפשרות אחרת היא, שהגנת הייתה אחראית באופן

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

קבוע על הוצאתה של הקטינה מהרכב, כפי שהעידה מטפלת ב'. אם כך הדבר, מתעורר ספק נוסף לגבי מהימנות עדותה של הגננת, שהעידה בחקירתה הראשונה כי מטפלת ב' היא זו שהוציאה את הקטינה מהרכב, ובחקירתה השנייה, העידה כי לא היה בעניין זה נוהל קבוע, ולפעמים היא הייתה מוציאה את הקטינה מהרכב ולפעמים מטפלת ב'.

36. **מהימנות עדותה של מטפלת ב'.** כאמור, מטפלת ב' הייתה המלווה של ההסעות הגן והיא ביצעה תפקיד זה גם בבוקר יום האירוע. כמלווה של הסעות חלה עליה אחריות, בין היתר, לוודא כי כל הילדים הורדו מההסעה כאשר הגיעו לחנייה של הגן. בחקירתה הנגדית העידה מטפלת ב' שהקטינה הגיעה לגן ביום האירוע והורדה על ידי הגננת מההסעה. בכך יש כמובן כדי לתמוך בגרסתה של הגננת. אולם, נוכח הסתירות המהותיות שהתגלעו בין עדותה בבית המשפט לבין הודעותיה בחקירות המשטרה, התרשמתי כי עדותה של מטפלת ב' אינה מהימנה ואין להסתמך עליה.

37. הסתירה המהותית ביותר שהתגלעה בין גרסאותיה, היורדת לשורשו של עניין, היא בשאלה האם ראתה את הגננת מוציאה את הקטינה מרכב ההסעות בבוקר האירוע. בחקירתה הראשונה במשטרה מטפלת ב' התחמקה מלהעיד לגופו של עניין והתמקדה בכך שלא הייתה אחראית על התינוקיה, עובדה שלא הייתה רלבנטית כל עיקר (הודעה מיום 28.7.04 ש' 16-28). מטפלת ב' הייתה המלווה הקבועה של ההסעות, וזה היה תפקידה גם ביום האירוע. ברי כי היה בידה למסור מידע חיוני לגבי השאלה האם הקטינה הורדה מההסעה לאחר שהגיעו לגן, אם לאו. בחקירתה השנייה במשטרה, המשיכה מטפלת ב' באותו קו מתגונן, אולם מכיוון שהוטחו בפניה שאלות ישירות, לא יכלה לחמוק ממתן תשובות ענייניות. בעדותה היא עמדה בתוקף על כך שלא ראתה האם הגננת הוציאה את הקטינה מהרכב או לא: "לא ראיתי. אני הורדתי את הילדים שלי ויצאתי לחצר וזהו" (הודעה מיום 9.11.04 עמ' 1 ש' 17-25; שם מעמ' 2 עד עמ' 3 מספרי השורות אינם קריאים) לעומת זאת, בעדותה בבית המשפט, אשר נתנה כ-12 שנה לאחר האירוע, עדותה הייתה שונה בתכלית. היא העידה כי הגננת והיא בדקו את הרכב וודאו שלא נשאר שם ילד. כמו כן, היא זכרה כי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

הגנת הוציאה את הקטינה מהרכב (פרוטוקול עמ' 40 ש' 27 עד עמ' 41 ש' 4 וש' 18-21, עמ' 50 ש' 14-16). לא ניתן ליישב את הסתירות בין עדויותיה.

38. יצוין כי בין עדותה של מטפלת ב' במשטרה לבין עדותה בבית המשפט התגלעו סתירות נוספות. אמנם אין מדובר בסתירות מהותיות כמו הסתירה הנ"ל, אולם יש בהן כדי לחזק את הרושם לגבי הפכפכנות המאפיינת את עדותה ולהגביר את הפגיעה במהימנותה. כך, בעדותה במשטרה מסרה מטפלת ב' כי שמעה שבתה של הגנת צעקה למטפלת א' "בואי... [מטפלת א'] בואי" (הודעתה מיום 9.11.04 עמ' 4 ש' 43 עד עמ' 5 ש' 18). בחקירתה הכחישה זאת (פרוטוקול עמ' 47 ש' 4-11). כאשר עומתה עם הודעתה במשטרה, לא ידעה להסביר את הסתירה (שם ש' 12-20). כמו כן, בחקירתה במשטרה העידה כי לאחר האירוע התקשרה לבית החולים ודיברה עם גיסתה שהייתה שם רופאה במחלקת ילדים (הודעתה מיום 9.11.04 עמ' 6 ש' 53-55). לעומת זאת, בבית המשפט העידה כי לא התקשרה לבית החולים ואין לה אף קרוב משפחה שהוא רופא בבית החולים (פרוטוקול עמ' 48 ש' 7-25).

39. מהמקובץ עולה, כי לא ניתן ליתן אמון בעדותה של מטפלת ב'. לפיכך אין בה כדי לתמוך בעדותה של הגנת לפיה הקטינה הוצאה מהרכב והגיע לתינוקיה.

40. בנקודה זו יצוין כי איני מקבלת את טענת הנתבעות לפיה מבנה רכב ההסעות לא אפשר לשכוח פעוט ברכב. ברכב מותקנת דלת הזזה גדולה וניתן לראות את כל פנים הרכב בצורה נוחה (ראו תמונה של פנים הרכב אשר סומנה כמוצג נ/6). לטענתן, אם היה נותר ילד ברכב, הגנות היו מבחינות בכך בעת פעולה של סגירת הדלת. לדאבון הלב, ניתן לשכוח ילד בכל סוג של רכב, ומהיבט זה איני רואה ייחוד ברכב ההסעה הנדון אשר היה יכול למנוע זאת.

41. **מהימנות עדותה של בתה של הגנת.** אף אין להסתמך על עדותה של בתה של הגנת לצורך תמיכה בעדותה של הגנת, שכן קיים ספק במהימנותה. בעת הרלבנטית בתה של הגנת הייתה תלמידה בכיתה י"ב ובבוקר האירוע היא יצאה לבית הספר על מנת להיבחן במבחן "מתכונת". היא לא הייתה בגן בטרם קראה לה הגנת כאשר הקטינה הייתה בזרועותיה. לכן אין היא יכולה להעיד מכלי ראשון לגבי הימצאותה או העדרה של הקטינה בגן באותו יום. בתה של הגנת העידה לגבי הנסיבות שאירעו לאחר ששבה לביתה. הודעתה במשטרה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

לגבי נסיבות אלה אינן מתיישבות עם עדותה של הגנת בבית המשפט. היא העידה כי כאשר ירדה לכיוון המרתף היא ראתה את אמה ואת מטפלת א' עולות למעלה, וכך גם העידה בתצהיר עדותה (סעיף 10 לתצהיר). היא זכרה שצעקה למטפלת א', אך טענה שאינה יודעת מדוע, היא קראה לה כמה דקות לפני שאמה קראה לה והדבר לא היה קשור כלל לקטינה (הודעתה של בתה של הגנת במשטרה מיום 15.11.04). בבית המשפט חזרה בתה של הגנת על גרסתה זו (פרוטוקול עמ' 64 ועמ' 67 ש' 6-15).

42. כאמור לעיל, בניגוד לגרסתה של בתה של הגנת, הגנת אישרה בעדותה כי הזעיקה אותה וביקשה ממנה לקרוא למטפלת א'. בשלב זה היא הייתה לבד עם הקטינה במעבר ומטפלת א' עדיין הייתה בתינוקיה שבמרתף. בניגוד להודעתה במשטרה ולעדויות, בתה של הגנת צעקה למטפלת א', שהייתה במרתף, על מנת שתעלה לסייע לאמה עם הקטינה. כלומר היה קשר ברור בין מצבה של הקטינה לכך שבתה של הגנת קראה למטפלת א'. המסקנה היא, שבאופן טבעי בתה של הגנת בקשה להרחיק את אמה מאחריות ולא לסבכה. לכן הכחישה את העובדה שצעקה למטפלת א' לעלות למעלה על מנת לסייע לה עם הקטינה.

43. בתמצית, נוכח אי ההתאמות והסתירות שנמצאו בין עדותה של הגנת בבית המשפט לבין דברים שמסרה בהודעותיה ובתצהירה, ולסתירות שהתגלעו בין הודעותיה במשטרה לבין הודעותיה של מטפלת ב' לגבי הוצאתה של הקטינה מהרכב, איני סבורה שניתן להסתמך על עדותה של הגנת על מנת לקבוע ממצא בנוגע להגעתה של הקטינה לגן. עדותה של מטפלת ב', הייתה עשויה להיות בעלת משקל רב, שכן היה בידה להעיד האם הקטינה הורדה מהסעה. אולם נוכח הסתירות המהותיות שהתגלעו בה, איני מוצאת ליתן בה אמון. בתה של הגנת לא הייתה בגן ולכן עדותה אינה רלבנטית לגבי השאלה הישירה שבמחלוקת. אולם אף לגבי יתר נסיבות האירוע קיים קושי להסתמך עליה שכן אין היא עולה בקנה אחד עם עדותה של אמה.

44. היוצא מהאמור לעיל הוא, כי גרסת התובעים סבירה יותר מגרסת הנתבעות ועולה בקנה אחד עם הגיונם של דברים. עם זאת אין להתעלם מכך שגם גרסת התובעים אינה חפה מקשיים. עקב אכילס של גרסת התובעים הוא שמטפלות א' וג' העידו עדות שקר במשטרה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

יתרה מכך, בתקופה שבין החקירה הראשונה לחקירה השנייה במשטרה, נוצר לכל אחת מהן מניע לפגוע בגנת. מטפלת ג' פוטרה מהגן עקב צמצומים. הודע לה על כך בסוף חודש יולי ועבודתה הופסקה החל מחודש ספטמבר (שנת 2004). סיום העסקתה לווה באקורדים צורמים שכן התגלע סכסוך בינה לגנת לגבי כספים שנטען על ידה כי הגנת נותרה חייבת לה עקב פיטוריה. הסכסוך הגיע לפתחו של בית הדין לעבודה.

45. אשר למטפלת א', היחסים הטובים ששררו בין הגנת ובעלה למטפלת א' ובעלה קיבלו במהלך תקופה זו תפנית שלילית. בין הבעלים התגלע סכסוך עסקי חריף בקשר לעסק שהקימו יחד. היחסים הסלימו עד כדי תקרית אלימה שאירעה בסוף חודש אוקטובר (שנת 2004) בה נקראה המשטרה להתערב. בעלה של הגנת טוען כי באותו אירוע איימו עליהם המטפלת א' ובעלה כי אינם חוששים להעליל עלילות על הגנת בנוגע לסיפור עם הקטינה. היחסים המקצועיים בין הגנת למטפלת א', אשר שקלו להפוך לשותפות בניהול הגן, עלו גם הם על שרטון ודרך המקצועית נפרדה (ראו מכתבו של עו"ד שי אופיר המתייחס למכתב שנשלח לגנת בעניין זה מיום 17.11.04, אשר צורף לבקשה להוספת מסמכים לראיות ההגנה).

46. אין ספק כי הסכסוכים שהתגלעו בין הגנת למטפלות א' וג' סמוך למועד בו פנו לתובעת 2 וסיפרו לה על המקרה, מטילים סימן שאלה לגבי השינוי שחל בגרסתן. חרף האמור, ועל אף שאין לשלול לחלוטין כי גם מניעים זרים הניעו אותן להתוודות בפני תובעת 2 ולשנות עדותן במשטרה, בנסיבות העניין השתכנעתי כי עדותן אמינה וניתן להסתמך עליה בסוגיה שבמחלוקת, וזאת משני טעמים מצטברים:

47. ראשית, מטפלת א' ומטפלת ג' הסבירו מדוע חזרו בהן מהודעתם הראשונה במשטרה, והתרשמתי כי הסברן אמין. מעדותן עולה כי בחקירה הראשונה הן חששו למקום עבודתן וכן ביקשו לגונן על הגנת, שהייתה גם מעסיקתן וגם חברתן הטובה. בהמשך הן התקשו להשלים עם האופן בו העידו והדבר השפיע עליהן באופן קשה. מטפלת א' העידה בעניין זה:

"אני מסבירה כי היא אמרה לנו שלא לספר... [הגנת] לא רצתה שנספר ובהתחלה פחדנו לאבד מקום עבודה ולא ידענו איך להגיב וזאת היתה התשובה שלנו. אח"כ היה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

לי קשה לחיות עם זה ולכן הלכתי לספר. היו לי טראומות וכל לילה הילדה היתה על הידיים שלי והיה לי קשה עם זה ולכן הלכתי למשטרה לספר." (פרוטוקול עמ' 110 ש' 25-22)

מטפלת ג' העידה באופן דומה:

"... זה קינן בי. פשוט, המון פעמים רציתי לספר את האמת. המון פעמים. התמודדתי עם השדים שלי ועם עצמי ופשוט ביום אחד אני ו... [מטפלת א'], הגענו לבית של... [תובעת 2] וסיפרנו לה את האמת ובאותו רגע הרגשתי אדם הכי טוב שבעולם שעשיתי מה שעשיתי שסיפרתי את האמת. הילדה נשכחה באוטו. ... [מטפלת א'] הצילה לה את החיים אבל הילדה נשכחה באוטו עם כל הצער והאמת, למרות שאני אוהבת את... [הגנת]. היא לא עשתה את זה בכוונה אבל הילדה נשכחה באוטו ו... [הגנת] יודעת את האמת. אני לא יודעת איך אפשר לחיות עם שקר כל כך הרבה זמן. אני לא התמודדתי עם זה. הפכתי לאדם דכאוני זה הרס אותי. ביום שסיפרתי ל... [תובעת 2] השתחררתי." (פרוטוקול עמ' 29 ש' 13-7)

כאמור, אין לשלול כי גם סיום העסקתן וכעסן על הגנת שיחקו תפקיד בהחלטתן לחשוף את האמת. אולם התרשמתי מעדותן כי המניע העיקרי היה רצונן להסיר מעליהן את תחושות האשם שחשו עקב הודעותיהן הכוזבות. מסקנתי זו מתבססת גם על כך שמטפלת א' ומטפלת ג' נטלו על עצמן סיכון שאין להקל בו ראש כאשר בחרו לשנות את גרסתן. בעוד בחקירתן הראשונה גבו מהן הודעות כעדות בלבד, במסגרת חקירתן השנייה הן נחקרו תחת אזהרה כחשודות במסירת עדות שקר ושיבוש הליכי משפט. כלומר, הן הפלילו את עצמן בעבירות חמורות. מבחינתה של מטפלת ג', בנוסף לכך, הדבר היה כרוך בחשיפת בתה הקטנה לחקירת משטרה.

48. שנית, התחושות הקשות שיתכן כי מטפלת א' ומטפלת ג' חשו כלפי הגנת סמוך לאירוע התפוגגו במהלך השנים, ובשלב בו העידו בבית המשפט לא היה להן אינטרס לטפול על הגנת אשמות שווא. הן סירבו ליתן תצהיר וניכר היה שלא ששו להעיד בבית המשפט. מטפלת א' הגיעה ליתן עדות רק לאחר שהוצא נגדה צו הבאה. מעדותה ניכר היה שביכרה להימנע מכל מעורבות בהליך המשפטי, והיא אף אמרה זאת מפורשות (פרוטוקול עמ' 109 ש' 8-16). כמו כן מעדותן של מטפלת א' ומטפלת ג' עלה כי משקעי העבר היו מאחוריהן,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

ואף שעוצמת החברות לא חזרה למה שהייתה בעבר, מערכת היחסים שלהן עם הגנת חזרה במהלך השנים לפסים תקינים. מטפלת ג' שבחה את הגנת בעדותה והעידה על היחס יוצא הדופן שהעניקה לה בשלב קשה בחייה, וכן העידה על העליות והמורדות שחלו ביחסים ביניהן:

“ש. תארי את היחסים שלך עם... [הגנת], לפני, אחרי ועד היום.

ת. ... [הגנת] נתנה לי מקום, בית, חברה טובה, עזרה לי המון. הבת שלי הייתה אצלה בגן ללא תשלום. שילמתי לה בסוף שנה כמה שיכולתי. אף פעם לא התעמרה איתי על כסף. הייתה חברה לטוב ולרע וגם אני הייתי בשבילה הרבה פעמים. היו יחסי חברות, חברות מאוד טובה. לאחר המקרה המשכתי לעבוד ובסוף תקופה מסוימת החליטה לפטר אותי והפיטורין היו מאוד מכוערים. אני פשוט רציתי מה שמגיע לי מבחינה חוקית. ... אח"כ לא דיברנו תקופה. אח"כ נוצר קשר. היא הגיעה לבת מצווה של בתי. תמיד היינו בקשר. כאשר הייתי חולה לפני חודש, דיברה איתי ורצתה לעזור לי. ... למרות שהיא חברה שלי ואני אוהבת אותה ולמרות שאני עומדת פה ומספרת את הסיפור, למרות הכול אני אוהבת אותה ואני חייבת לעשות מה שעשיתי לפני 13 שנה והעדתי את העדות שלי שהילדה נשכחה באוטו והשקר הזה הרס אותי. עבדתי כמו רובוט, נכנסתי למיטה ולא יכולתי לחיות עם זה.” (פרוטוקול עמ' 28 ש' 10-22)

מטפלת א' העידה גם היא, כי אף שהיה קרע ביחסים ביניהן למשך תקופה מסוימת, הן חזרו להיות בקשר חברי (פרוטוקול עמ' 109 ש' 5-7). הגנת אישרה בעדותה כי כיום שוררים בינה למטפלת א' ובינה למטפלת ג' יחסים תקינים והן הוזמנו לאירועים שלה, למרות כל מה שקרה ביניהן (פרוטוקול עמ' 82 ש' 26-32). גם אם בעבר למטפלת א' ולמטפלת ג' הייתה תרעומת כלפי הגנת, לא ניתן לייחס להן מניע לפגוע בה בעת מתן עדותן בבית המשפט, שנים רבות לאחר האירוע. בתמצית, אף שמטפלת א' ומטפלת ג' לא העידו אמת בהודעתן הראשונה במשטרה, התרשמותי היא, כי הן התחרטו על כך ובהודעתן השנייה וכן בעדותן בבית המשפט, הן מסרו גרסת אמת.

49. יצוין עוד כי איני מקבלת את טענת הנתבעות לפיה עדותה של בתה של מטפלת ג' בבית המשפט אינה מהימנה ועולה ממנה כי כלל לא נכחה באירוע. היא העידה כי “הציצה” דרך חרך על המתרחש במעבר, ולטענתן עדותה אינה מתיישבת עם העובדה שאין דלת שחוצצת בין גרם המדרגות היורד למרתף והמעבר. אולם עיון בעדותה מעלה כי הטענה אינה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

מדויקת. היא העידה כי: "בהתחלה לא זיהיתי את התינוקת. אחרי זה כשהסתכלתי ראיתי שזאת... [הקטינה] אז ... [הגננת] אמרה לאמי שתוריד אותי למטה אבל לא ירדתי. הסתכלתי ... היה חריץ ליד ... פתח וחריץ עמדתי שם והסתכלתי" (פרוטוקול עמ' 37 ש' 12-14). מהקשר הדברים עולה כי כוונתה הייתה שהסתכלה על האירוע בהיחבא, אולי מאחורי קיר גרם המדרגות, שכן הבינה כי נוכחותה במקום אינה רצויה. מכל מקום לא נטען על ידה שהייתה במקום דלת. אוסיף כי איני מתעלמת מכך שהייתה ילדה קטנה יחסית בעת האירוע וכן הייתה נתונה להשפעת אמה. חרף האמור, עדותה של בתה של מטפלת ג', לפיה הקטינה לא הייתה באותו יום בגן, מהימנה בעיני. בהודעתה במשטרה היא תיארה את הדברים כפי שקלטה אותם, בגילה הצעיר, ואיני סבורה כי בדתה אותם מליבה.

50. בנקודה זו אציין כי גם איני מקבלת את טענת הנתבעות לפיה קיימות סתירות מהותיות בגרסת התביעה לגבי השאלה האם מטפלת ג' ובתה עלו מהמרתף בעקבות מטפלת א' וראו את הגננת במעבר. בעניין מטפלת ג', מפנות הנתבעות לחקירתה השנייה של תובעת 2 במשטרה בה מסרה כי מדבריה של מטפלת ג' הבינה כי היא הייתה באותה עת במרתף ולא ראתה את הקטינה בידיה של הגננת. גם בתה של הגננת לא זכרה שראתה אותה במעבר. ברם כאשר הגננת נשאלה בחקירתה השנייה באיזה שלב מטפלת ג' ראתה את הקטינה ענתה "אני חושבת שבמעבר של הריצה שלנו החוצה" (הודעה מיום 9.11.04 עמ' 7 ש' 23). כלומר הגננת מאשרת את טענתן של מטפלת א' ומטפלת ג' לפיה מטפלת ג' ראתה את הקטינה לפני שנלקחה לבית החולים.

51. לעומת זאת, יש ממש בטענות הנתבעות לפיה רק בעדותן בבית המשפט מטפלת ג' ובתה העידו, לראשונה, כי שמעו את הגננת אומרת שכאשר עלתה לרכב היא שמעה קולות של חתול או כלב ואז גילתה את הקטינה. הן לא העידו על כך בעת שנחקרו במשטרה. לא ניתן על ידן הסבר משכנע מדוע כבשו את עדותן בהקשר זה. לפיכך איני רואה להסתמך על חלק זה בעדותן.

52. בשולי הדברים אוסיף, כי לא ניתן להתעלם לחלוטין מכך שכחודש לאחר האירוע התקבלה במשטרה הודעה אנונימית על כך שהקטינה נשכחה ברכב. באותו פרק זמן, לא היה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

למטפלת ב' ולמטפלת א' מניע לטפול על הגנת אשמות שווא. הן היו ביחסים מצוינים עמה. בהודעותיהן בחקירה הראשונה הן גוננו עליה. בעדותה העלתה מטפלת ג' את ההשערה כי המקור להודעה זו הייתה חברה שלה, לה סיפרה את הדברים לאחר שהתקשתה להתמודד עם הפרשה לבד. אין לדעת כיום מי היה המקור להודעה זו. כשנשאלה על כך במשטרה, הגנת הגיבה כי מדובר ב"צרות עין" אולם לא ידעה לומר מדוע מאן דהוא יטפול עליה עלילה כזו. ברי כי משקלה של הודעה אנונימית, כשלעצמה, נמוך. עם זאת, בהצטברה לראיות בכללותן ניתן לייחס לה משקל כלשהו, גם אם אינו גבוה.

53. מסקנתי היא אפוא, כי עדויותיהן של מטפלת א', מטפלת ג' ובתה מהימנות וניתן להסתמך עליהן על מנת לקבוע שהקטינה לא הגיעה לכן ביום האירוע. מעבר לכך, ניתן להסתמך על עדותה של מטפלת א' לפיה הגנת אמרה לה כי שכחה את הקטינה ברכב. מדובר בהודאתה של הגנת, מחוץ לכותלי בית המשפט ואין מקום להניח כי הייתה אומרת זאת אם לא כך אירע.

הקשר הסיבתי

54. לטענת הנתבעות, התובעים לא עמדו בנטל להוכיח, בהתאם למאזן ההסתברויות, את הקשר הסיבתי בין ההתרשלות הנטענת לנזק שנגרם לקטינה. הם מפנים לעניין זה לעדותו של פרופ' שטינברג, אשר העיד:

"איני יכול לתת אחוזים. איני חושב שזה מטה בטוח לא ברמה של חמישים אחוז לטובת צד זה או אחר לגבי האבחנה".

55. אין לקבל את טענת הנתבעות. פרופ' שטינברג לא התייחס בדבריו לשאלת הקשר הסיבתי בין האירוע לנזק. הוא התמקד בשאלה האם ניתן להסיק מהתיעוד הרפואי שהוצג לו מהו הגורם לנזק – מחלה או התייבשות. בדבריו שצוטטו לעיל, הוא הבהיר כי מהתיעוד הרפואי לא ניתן לקבוע, ברמת ההוכחה של מאזן ההסתברויות, כי האירוע נגרם עקב אחד משני

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

גורמים אלה. הוא לא התייחס בדבריו אלה לשאלה האם קיים קשר סיבתי בין נזקה של הקטינה לאירוע, בהנחה כי הגורם הוא התייבשות.

56. פרופ' שטינברג קבע כי כל אחד משני הגורמים שנבחנו על ידו עלולים לגרום לנזק שנגרם לקטינה. משנקבע לעיל כי הקטינה נשכחה ברכב ונמצאה במצב קשה כשעתיים וחצי לאחר מכן, סביר להניח כי קיים קשר סיבתי עובדתי בין ההתייבשות והשאריתה ברכב לבין הנזק שנגרם לה.

57. מסקנתי היא אפוא, כי הגננת התרשלה בכך ששכחה להוציא את הקטינה מרכב ההסעות, הקטינה שהתה ברכב למשך כשעתיים וחצי, ועקב כך נגרם לה הנזק.

הנזק

הנכות הרפואית

58. פרופ' שטינברג קבע לקטינה נכות צמיתה בשיעור 30% בגין פיגור שכלי גבולי בתוספת קשיים נוירופסיכולוגיים מגוונים לפי סעיף 34(ד) לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשס"ז-1956 (להלן: תקנות הביטוח הלאומי).

59. התובעים הפנו שאלות הבהרה לגבי ג'ודי תאיר, אשר ערכה את ההערכה הנוירופסיכולוגית, על מנת לברר מהם הטיפולים שהקטינה תיזקק להם, היקפם ועלותם, תוך התייחסות לטיפולים הממומנים דרך סל הבריאות. כמו כן נשאלה הגב' תאיר האם תוכל להעריך את שיעור הפגיעה בכושר השתכרותה של הקטינה כיום או שמא יש צורך במינוי מומחה רפואי נוסף בתחום הרפואה התעסוקתית לשם מתן חוות דעתו בהקשר זה. בתשובתה ענתה הגב' תאיר כי מומלץ לתת לקטינה 4-5 שעות לשבוע הוראה מתקנת עבור הבנת הנקרא וחשבון עד סוף לימודיה בבית הספר. היא העריכה את העלות בסך שבין 180-200 ₪ לשעת הוראה. המחיר של קאוצינג עבור אסטרטגיות למידה הוא בסך שבין 250-300 ₪ לשעה, פעם בשבוע. כמו כן קבעה כי עבור קשייה בשפה הקטינה עשויה להיעזר בריפוי בדיבור פעם בשבוע. אולם הגב' תאיר העירה כי סביר שלא תקבל התחייבות מקופת חולים לכך. באשר

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

לשיעור הפגיעה בכושר השתכרותה, השיבה הגב' תאיר כי היא מניחה שהבעיות בתחום הניהולי יבלטו יותר כשהקטינה תגדל והציפיות יעלו, ואלה יפריעו לתפקודה העתידי גם בעבודה, אך לא ניתן בשלב זה לדעת בדיוק עד כמה היא תזדקק לעבודה מוגנת. לכן המליצה הגב' תאיר להמתין עד גיל 16-17 כדי לערב מומחה בתחום הרפואה התעסוקתית. 60. לאחר קבלת תשובותיה של הגב' תאיר, פנו התובעים בשאלת הבהרה לפרופ' שטינברג, במסגרתה נשאל האם קביעותיה של הגב' תאיר מקובלות עליו, הן בנוגע להוראה מתקנת וסיוע הן בנוגע לעתידה התעסוקתי. פרופ' שטינברג ענה בחיוב.

ראשי הנזק

61. הקטינה הייתה בת עשרה חודשים עת נשכחה ברכב ההסעות. כיום היא נערה בת חמש עשרה שנים.

כאב וסבל

62. אין ספק כי הותרתה ברכב גרמה לה סבל רב. כמו כן הפגיעה שינתה ועתידה לשנות את מסלול חייה מהיבטים רבים. בנסיבות אלה אני פוסקת לקטינה סכום של 200,000 ₪ בגין הנזק הלא ממוני (הסכום נכון להיום).

כושר ההשתכרות והפגיעה בו

63. הכלל שנקבע בפסיקה לגבי קטינים וצעירים בראשית דרכם התעסוקתית הוא שיש לבסס את הפיצוי בגין הפסדי השתכרות על רמת השכר הממוצע במשק. סטייה משכר זה, כלפי מעלה או מטה, תוצדק רק במקרים שבהם הוכחו נתונים עובדתיים חריגים בנוגע לנפגע האינדיווידואלי. לא נטען ולא הוכח כי קיים נימוק בענייננו לסטות מכלל זה. לפיכך את החישוב בגין הגריעה מכושר ההשתכרות יש לחשב על בסיס השכר הממוצע במשק העומד היום על סך של 10,491 ₪ ברוטו.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלוגית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

64. אשר לגריעה מכושר ההשתכרות, בהעדר נסיבות מיוחדות הנכות הרפואית היא המפתח לחישובה. לטענת התובעים, במקרה דנן הנכות התפקודית עולה על הנכות הרפואית באופן משמעותי בשל סוג הנכות ממנה סובלת הקטינה, המשפיעה על יכולתה לנהל חיים מלאים ועצמאיים. פרט לשאלות ההבהרה שנשלחו אליו על ידי התובעים, הצדדים בחרו שלא לחקור את פרופ' שטינברג לגבי המשמעות התפקודית של הפגיעה בקטינה. אכן, פרופ' שטינברג הסכים עם קביעותיה של הגב' תאיר כי הבעיות בתחום הניהולי יבלטו יותר בעתיד ויפריעו לתפקודה בעבודה. אולם בהעדר קביעה אחרת מצדו, סביר לקבוע כי פגיעה זו גולמה בשיעור הנכות הצמיתה שנקבעה על ידו. נוכח התמשכות ההליך, ורצונם לקבל מימון לצורך קידומה של הקטינה, בחרו הוריה שלא להמתין עד שתתבגר וניתן יהיה לאמוד באופן מדויק יותר את היקף הפגיעה בכושר השתכרותה. זוהי כמובן זכותם וניתן להבין את שיקוליהם. עם זאת, בנסיבות אלה אין מקום לסטות מהחישוב הרגיל.

65. בסיכומי התשובה ביקשו התובעים לעדכן את בסיס ההיוון נוכח התיקון בתקנות ההיוון והפסיקה שנתנה בעקבותיו. די במועד הגשתה של הבקשה, אשר לא אפשר לצד שכנגד להתמודד עמה, על מנת לדחותה.

66. בהתבסס על שכר הממוצע במשק (10,491 ₪), נכות בשיעור 30%, מקדם היוון מגיל 20 עד גיל 67 (302.1707) והיוון כפול (0.8626), אני פוסקת לתובעת סכום של 820,000 ₪ (במעוגל) בגין גריעה מכושר ההשתכרות בעתיד.

אובדן זכויות סוציאליות

67. בהתאם לצו ההרחבה (נוסח משולב) לפנסיה חובה לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 וצו ההרחבה בדבר הגדלת ההפרשות לביטוח פנסיוני במשק 2016 (להלן: התיקון לצו), יש לפסוק לקטינה בגין הפסדי פנסיה ואובדן תנאים סוציאליים סך של 103,000 ₪.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

הוצאות רפואיות ופרה-רפואיות לעבר

68. הוצאות רפואיות ופרה-רפואיות לעבר הן נזק מיוחד הטעון הוכחה. התובעים הגישו קבלות בסכום צנוע יחסית לגבי השתתפות במימון בדיקות רפואיות. אין להיזקק לטבלה שנערכה על ידם לצורך קביעת היקף הפיצוי שכן לא נתמכה באסמכתאות מתאימות. עם זאת, ניתן ללמוד ממנה כי הקטינה עברה טיפולים רבים לאחר האירוע. אשר לחוגים שלטענת התובעים הקטינה השתתפה בהם, לא צורפו אסמכתאות כלשהן לגבי היקף התשלום. יתרה מכך, לא נקבע על ידי פרופ' שטינברג כי מדובר בצורך רפואי. אין להסתפק בעניין זה בקביעותיה של הגב' תאיר, אשר חוות דעתה משמשת ככלי עזר בלבד למומחה מטעם בית המשפט. בהתחשב בהיקף הטיפולים אותם עברה הקטינה, אולם בשים לב גם להעדרן של אסמכתאות לגבי מלוא הסכום שהתבקש, אני פוסקת פיצוי על דרך האומדן בסך של 15,000 ₪ לעבר בגין הוצאות רפואיות, כולל נסיעות. הסכום נכון להיום ואין להוסיף לו הפרשי הצמדה וריבית.

הוצאות עזרה ותמיכה לימודית לעתיד

69. כאמור, פרופ' שטינברג אישר את קביעותיה של הגב' תאיר לגבי הסיוע הלימודי לו נזקקת הקטינה. הנתבעת סברה כי לגבי קשיי השפה סביר לקבוע כי תקבל מימון דרך קופת חולים, ולא חלקה על יתר קביעותיה. נוכח קביעתה של הגב' תאיר, לפיה בשל גילה סביר כי הקטינה לא תקבל התחייבות מקופת חולים, יש לפסוק לה פיצוי גם בגין ריפוי בדיבור. בהעדר קביעה אחרת, יונח כי מדובר בסכום דומה להוראה מתקנת. הנתבעות חישובו את היקף הפיצוי עד לתום תקופת בית הספר ואילו התובעים עד גיל 21. נוכח קביעתה של הגב' תאיר לפיה יש לסייע לקטינה עד סיום בית הספר, הפיצויים יחושבו לשלוש שנים נוספות.

70. חישוב ממוצע העלויות (190 ₪ עבור הוראה מתקנת וריפוי בדיבור בהיקף של 5.5 שעות בשבוע וסך של 275 ₪ בגין קאוצינג בהיקף של שעה בשבוע, סה"כ 6.5 שעות) בעלות שבועית של 1,320 ₪ ועלות חודשית של 5,676 ₪, עד תום תקופת בית הספר, מסתכם בסך

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

של 205,000 ₪ (במעוגל). אני פוסקת לקטינה סכום זה בגין סיוע בלימודים וריפוי בדיבור לעתיד.

הוצאות נסיעה וניידות לעבר ולעתיד

71. עיקר נזקה של הקטינה אינו פיזי אלא שכלי. היא אינה מוגבלת בתנועתה. למרות זאת, לטענת התובעים, יש מקום לפצותה בגין ניידות שכן בשל מצבה לא יתאפשר לה להוציא רישיון נהיגה לפיכך תיזקק כל חייה להשתמש בתחבורה הציבורית.

72. אין בידי לקבל טענה זו. השאלה האם פגיעתה של הקטינה תמנע ממנה להשיג רישיון נהיגה היא שאלה שברפואה ופרופי שטינברג לא נשאל בעניין זה. אולם גם אם אניח שכך הדבר, יש מקום לפסוק לנפגע פיצויים בגין פגיעה בניידות רק אם עקב נכותו הוא ייזקק לשימוש מוגבר בנסיעות (בין ברכב פרטי ובין בתחבורה ציבורית). בענייננו הדבר לא נטען ואף לא הוכח. לפיכך אין מקום לפסוק הוצאות בגין ניידות שכן טיב הנכות אינו מצדיק זאת.

הוצאות ההורים

73. לטענת הוריה של הקטינה, נגרמו וייגרמו להם הפסדי שכר עקב מצבה הרפואי של הקטינה. לאחר עיון בתצהיריהם ובטופסי 106 שהוגשו על ידם, מסקנתי היא כי טענתם לא הוכחה. תובעת 2 הגישה טופסי 106 לשנים 2002-2006. אמנם ניכרת ירידה בשכרה בשנת 2003, אולם הקטינה נפגעה רק שנה לאחר מכן. גם בשנת 2006 נצפית ירידה משמעותית בשכרה של תובעת 2 אולם אין ראיה הקושרת זאת למצבה של הקטינה. לא הוגשו אסמכתאות נוספות לגבי שכרה בשנים שלאחר מכן, ולפיכך יש להניח כי לא חלה בו פגיעה נוספת, גם אם יש כזו, אין לייחס זאת למצבה של הקטינה.

74. תובע 3 הגיש טופסי 106 לשנים 2003-2005 ולשנים 2007-2009. מטופס 106 לשנת 2005 עולה כי כמעט לא עבד בשנה זו. לא הוגש טופס 106 לשנת 2006 ולפיכך טענתו כי לא עבד גם בשנה זו לא הוכחה. מכל מקום, איני מוצאת כי קיימת תשתית מספקת הקושרת בין מצבה הרפואי של הקטינה למצבו התעסוקתי של תובע 3. החל משנת 2007 עד שנת 2009

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלונית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

שומר תובע 3 על יציבות בעבודה ושכרו עולה בהדרגה. לפיכך, איני מוצאת לפסוק הוצאות להורים בגין הפסדי שכר בעבר ובעתיד. אוסיף, כי צודקות הנתבעות בטענתן לפיה אין מקור בדין לחיובן לפצות את הוריה של הקטינה בגין ראש הנזק של כאב וסבל וטענתן בעניין זה נדחית.

ניכויים

75. לטענת התובעים, שיעור נכותה של הקטינה אינו מזכה אותם בתגמולים מטעם המוסד לביטוח לאומי ולא מכל מקור אחר. לעומת זאת, הנתבעות טוענות כי הקטינה זכאית לקבל קצבת ילד נכה וקצבה כזו, בשיעור המינימלי עומדת בשיעור של 50% גמלה בסך של 1,095 ₪. רמה קלה של מוגבלות, שמצריכה השגחה ובמקרה של מוגבלות בינונית המצריכה השגחה תמידית, כפי שטוענים התובעים לגבי מצבה של הקטינה, מזכה בקצבה בסך של 2,561 ₪.

76. עיון בתקנות הביטוח הלאומי (ילד נכה), התש"ע-2010 וכן בפרסומי המוסד לביטוח לאומי מעלה כי בתנאים מסוימים ילד עם מוגבלות שכלית התפתחותית ברמה קלה עשוי להיות זכאי לקצבת ילד נכה. בענייננו אין לשלול מראש את טענת הנתבעות לפיה הקטינה עומדת בתנאי הזכאות בשיעור המינימלי. לפיכך בשלב זה יש מקום להקפיד את סכום הקצבה, אשר לטענת הנתבעות עומדת על סך כולל של 90,000 ₪ (במעוגל), עד לקביעת המוסד לביטוח לאומי בדבר הזכאות לקבלה. על התובעים לפעול בתום לב לקבלת הקצבה מוקדם ככל הניתן ולקיים את כל הנדרש בכדי למצות את זכויותיהם.

תוצאה

77. התביעה נגד הנתבעות מתקבלת. לסכום שנפסק בפסקאות 62, 66, 67, 68 ו-70 יתווסף שכ"ט עו"ד בשיעור של 23.4%. כמו כן יישאו הנתבעות בהוצאות משפט בהן נשאה התובעת בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד כל הוצאה. מתוך סכום זה יוקפא סכום של 90,000 ₪ ש"ח בצירוף שכ"ט עו"ד (בשיעור של 23.4%), שאליהם יתווספו הפרשי הצמדה וריבית

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16222-08 פלוגית נ' ארגון גני הילדים

תיק חיצוני:

כחוק ממועד פסק הדין ועד למועד התשלום. ככל שהקטינה תהיה זכאית לקצבה מהמוסד לביטוח לאומי, זו תופחת מסכום הפיצוי. ככל שלא תהיה זכאית לה – הסכום יועבר לתובעים. מובהר בזה כי הסכום שעל הנתבעת 3 לשלם לתובעים מוגבל לגבול לכיסוי הביטוחי בלבד (264,000 ₪ נכון למועד שהוגשו סיכומים מטעם הנתבעות).

78. הסכומים, למעט שכ"ט עו"ד, הוצאות משפט והוצאות סיוע לימודי שנפסקו בפסקה 69 לעיל, יופקדו בחשבון בנק על שמה של הקטינה בהתאם לתקנה 2 לתקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (דרכים להשקעת כספי חסו), התש"ס-2000. הסכומים או חלקם לא יועברו לידי איש בטרם תגיע הקטינה לבגרות אלא אם כן תינתן החלטה אחרת על ידי בית משפט מוסמך.

79. הסכומים שנפסקו ישולמו תוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין.

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לצדדים

ניתן היום, ב' חשוון תשע"ט, 11 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.

שושנה ליבוביץ, שופטת